

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ ДО ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ЕКОЛОГО- НАТУРАЛІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Лещенко І.В.

Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

Освітній простір вимагає постійного вдосконалення системи освіти, пошуку ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг, апробації та впровадження інноваційних педагогічних систем.

Проблема творчості в наші дні стала найбільш актуальною, тому що саме творчі люди здатні створювати нове, неповторне у всіх сферах людської діяльності.

Кожна цивілізована країна дбає про творчий потенціал суспільства. Посилюється увага до розвитку творчих здібностей особистості, надання їй можливості виявити їх.

Творчість – діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей (нові твори мистецтва, наукові відкриття, інженерно-технологічні, управлінські чи інші інновації тощо). Необхідними компонентами творчості є фантазія, уява, психічний зміст якої міститься у створенні образу кінцевого продукту (результату творчості) [4].

За визначенням В. Андрєєва, **творчість** – це один з видів людської діяльності, що спрямована на вирішення проблеми, протиріччя (розв'язання творчого завдання), для здійснення якої є необхідними об'єктивні (соціальні, матеріальні) та суб'єктивні (особистісні) умови (знання, уміння, творчі здібності). Результат такої діяльності має ряд певних характеристик: новизна і оригінальність, особиста та соціальна значимість, а також прогресивність [1].

Формування творчих здібностей особистості можливе за умов раціональної організації освітнього процесу, основу якого становлять методи навчання. У контексті розвитку нових освітніх технологій особливе місце посідає метод проєктів, як засіб максимального наближення особистості до реального життя та залучення до розв'язання конкретних завдань у процесі міжособистісного та ділового спілкування і співпраці [5].

Ідея включення проєктної діяльності в освітній процес була запропонована американським педагогом і філософом Джоном Дьюї більше століття тому. Вперше у вітчизняній педагогіці актуальність цієї проблеми вивчав О. Макаренко. Визначення суті проєктування як педагогічного явища є досить складним. Саме слово «проєкт» у перекладі з латинської мови означає «кинутий уперед, задум, план» тощо.

Проєктування – особливий тип інтелектуальної діяльності, відмінною особливістю якої є перспективна орієнтація, практично спрямоване дослідження [6].

Німецький педагог А. Флітнер характеризує проектну діяльність як навчальний процес, в якому обов'язково беруть участь розум, серце і руки («Lernen mit Kopf, Herz und Hand»), тобто осмислення самостійно добутої інформації здійснюється через призму особистого ставлення до неї і оцінки результатів у кінцевому продукті.

Використання цього методу змінює традиційний підхід до навчання.

Проектні технології спрямовані на стимулювання інтересу до нових знань, розвиток особистості через розв'язання проблем, сприяє формуванню творчо розвиненої особистості. Знання і застосування методу проектів у наш час є надзвичайно актуальним. З огляду на це можна констатувати, що використання проектної діяльності є нагальною потребою у формуванні цілісної особистості. Метод проектів є одним із активних методів, який передбачає індивідуальну, парну чи групову (але самостійну) діяльність тих, хто навчається, що забезпечує досягнення спланованого результату. Він передбачає відхід від репродуктивних методів навчання, вимагає обміркованого й обґрунтованого поєднання з різними методами, формами і засобами навчання [7].

Є. С. Полат вважає, що в основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок, розвиток критичного мислення, умінь самостійно конструювати свої знання й орієнтуватися в інформаційному просторі. Проект – це сукупність певних дій, документів, попередніх текстів, задум для створення реального об'єкта, предмету, створення різного роду теоретичного продукту. Це завжди творча діяльність [2].

Тож на нашу думку, одним з ефективних засобів розвитку пізнавальних та творчих здібностей вихованців є застосування методу проектів.

Одним з проектів над розробкою та реалізацією якого працював учнівський та педагогічний колектив Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді є «Навчальна пасіка».

Метою та завданнями проекту є:

- формування у дітей екологічної культури, дбайливого ставлення до природи, до всього живого;
- навчання дітей умінням і навичкам роботи з бджолами, використовуючи навчальний макет пасіки;
- розвиток пізнавального інтересу і спостережливості, прагнення пізнати рідну природу, її красу;
- формування позитивного ставлення до цінностей природи, готовність оберігати і відновлювати її.
- створення середовища для самореалізації та професійного самовизначення.

Етапи втілення проекту:

Для українців бджільництво, безперечно, є одним із найбільш традиційних ремесел, адже наша земля та природа як найкраще пристосована для цього. Полтавщина – одна з провідних областей України щодо розвитку бджільництва. Сьогодні разом із постійним зростанням попиту на мед, віск,

прополіс, бджолину отруту, пилок, маточне молочко тощо зростає і важливість цієї галузі для економіки нашої держави. Звідси виникає потреба в розвитку знань про бджільництво та впровадженню їх у позашкільні навчальні програми.

У Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді значна увага приділяється бджільництву. Для вивчення основ бджільництва у закладі є всі умови: пасіка, навчальний кабінет «Бджільництво», а протягом грудня – березня було спроектовано та втілено проєкт «Навчальна пасіка» для більш детального вивчення тем не тільки з дорослими дітьми, а й з малечею. Використання макету дозволяє залучити дітей до вивчення одного із найбільш цікавих і традиційних українських ремесел. Юннати мають змогу вивчати нові методи і прийоми пасічникування, ознайомлюються із властивостями продуктів бджільництва, дізнаються про особливості бджолої сім'ї хворобами бджіл і способами їх лікування, обговорюють питання необхідності охорони бджіл. Вихованці гуртків виготовляють і вдосконалюють пасічницький інвентар та обладнання.

Особливо важливе значення для юннатів має вироблення практичних навичок роботи з бджолами. Тому пізнавати ази пасічницької роботи допоможуть практичні заняття, під час яких керівник використовує макет навчальної пасіки.

Створення макету навчальної пасіки дає змогу наочно спостерігати за всіма роботами бджоляра, практично опинившись разом з ним на пасіці та усвідомити важливість охорони бджіл.

Список використаних джерел:

1. Андреев В. И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности. – Казань, 1988. – 228 с.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; Под ред. Е. С. Полат. – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 272 с.
3. Выготский Л. С. Собр. соч.: В 6 т. – Т. 4. – М.: Педагогика, 1984.
4. Творчість [Електронний ресурс]. – Режим доступу до URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>
5. Формування системи знань у школярів при вивченні біології [Електронний ресурс]. – Режим доступу до URL: <http://lib.mdpu.org.ua/e-book/biologiya/biologiya.files/Page342.htm>
6. Метод проєктів як засіб креативно-пізнавальної діяльності молодших школярів [Електронний ресурс]. – Режим доступу до URL: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/metod-proektiv-yak-zasib-kreativno-piznavalnoyi-di-8.html>
7. Метод проєктів в навчальному середовищі [Електронний ресурс]. – Режим доступу до URL: <http://intkonf.org/golodenko-om-metod-proektiv-v-navchalnomu-seredovischi/>